

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล Skills and Leadership of School Administrator in the Digital Age

กมลทิพย์ อินแก้วเครือ

บทคัดย่อ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีการพัฒนาทักษะการบริหารให้สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อจะได้รับมือและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ทำให้ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต โดยส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ มาใช้ให้มีความโดดเด่นแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นๆ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลักดันให้ครูและผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ดังนั้นการมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมหรือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (Innovative school) ทักษะที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking skills) ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ 1) ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด 2) ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ 3) ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง 4) ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น 5) ทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิดหรือนวัตกรรม และการมีภาวะผู้นำเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาก้าวเข้าสู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาคือปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน

คำสำคัญ : 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 3) ภาวะผู้นำ

Abstract

School administrators in the digital age need to develop their administrative skills to facilitate the students and to be ready for and create an appropriate learning management in the present age where technology plays a role in educational management causing a change in its process. To give students with both the knowledge and skills they need for the future, school administrators should support teachers to use new information technology to stand out from other schools, support their creative thinking and encourage them and their students to continuously innovate new teaching knowledge. To be an innovative organization or an innovative school, the skill that will encourage administrators to manage schools in the digital

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

age to achieve their goals is innovative thinking skills, including 1) paying attention 2) imaging 3) serious play 4) collaborative inquiry and 5) crafting and having leadership in using technology is essential to bring schools into the digital age. The leadership of the school administrators are 1) Technology Leadership and 2) Innovative Leadership. Therefore, school administrators are the key factors leading to the success of education quality improvement for students.

Keywords: 1) Skills of school administrators 2) Innovative thinking skills 3) leadership

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นโลกยุคดิจิทัลซึ่งส่งผลอย่างมากต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรวมถึงการเรียนรู้ ลักษณะการเป็นโลกยุคดิจิทัล 1) โลกที่ไร้พรมแดน คือ การไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศ 2) โลกที่แคบลง คือการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วมากขึ้น ประหยัด และมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) โลกที่หมุนเร็วมากขึ้น คือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มีความหลากหลายและสะดวกยิ่งขึ้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2558) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาจากการพัฒนาของเทคโนโลยี ส่งผลให้รูปแบบการจัดการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยสถานศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต้องมีทักษะการบริหารสถานศึกษาที่โดดเด่น รวมทั้งภาวะผู้นำที่ต่างไปจากยุคอื่น ๆ เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการบริหารที่สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อจะได้รับมือและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้ให้มีความโดดเด่นแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นๆ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลักดันให้ครูและผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ หรือนวัตกรรมได้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลคือ การมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมหรือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (Innovative school)

ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking skills)

การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นที่ต้องทำความเข้าใจระบบของสถานศึกษา การจัดการนำเทคโนโลยีสู่สถานศึกษา การบูรณาการเทคโนโลยีสู่ห้องเรียน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาเพื่อทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนั้นทักษะที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

skills) ซึ่งการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) คือกระบวนการคิดในแนวสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมสิ่งใหม่ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาของผู้ใช้งานได้ ในมุมมองของด้านการบริหารจัดการศึกษาจะมีประโยชน์ในเรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของสถานศึกษา ให้มีความเป็นปัจจุบันและก้าวทันเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย 5 ทักษะ (สฤัญญา แซ่มซ้อย, 2562: 110) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทักษะการใส่ใจในรายละเอียด คือ ความสามารถในการสังเกตการณ์พิจารณาเพื่อหาจุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาของชิ้นงานหรือบุคคลใดๆ ก็ตาม โดยทักษะการใส่ใจในรายละเอียดนี้จึงประกอบไปด้วย 2 มุมมอง ได้แก่

1.1 การใส่ใจในรายละเอียดของสถานการณ์และสิ่งต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องไม่ประเมินว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นทางออกที่ดีที่สุด จำเป็นต้องใส่ใจในรายละเอียดเพื่อจะทำให้รับทราบในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อนและทราบว่าสิ่งไหนขาดหายไปจากสถานการณ์เป็นการมองสถานการณ์อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง เริ่มต้นจากการสังเกตด้วยตาเปล่า ขึ้นต่อมาคือการรับรู้รายละเอียดทั้งหมด และสุดท้ายจะทำให้สามารถเห็นรูปแบบใหม่ๆ ในสถานการณ์นั้นได้ ขั้นตอนการใส่ใจในรายละเอียด เริ่มต้นโดยการเปิดใจ สุขุมเยือกเย็น และลำดับต่อมาอาจทำเป็นครั้งคราว และในที่สุดจะกลายเป็นความตั้งใจใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในสถานการณ์นั้นๆ การพิจารณาความแตกต่างของมุมมองและปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มีแนวโน้มว่าเกิดจากการรับฟังมุมมองใหม่ ๆ

1.2 การใส่ใจในรายละเอียดของบุคคล โดยจำแนกลักษณะส่วนบุคคลเป็นกระบวนการ 2 ด้าน คือ 1) การเข้าถึงความรู้และประสบการณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้เกิดมุมมองและความท้าทายใหม่ ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ผู้บริหารการศึกษาอาจจะพิจารณาคุณค่าของคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยพิจารณาได้จากงานอดิเรก หรืออาชีพเสริมของครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้กับการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัดส่วนบุคคล ความคิด รูปแบบหรือวิถีชีวิตที่อาจจะสนับสนุนการทำงานได้ และ 2) ความเข้าใจผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งในแบบฉบับของแต่ละบุคคล คือความสามารถที่จะเข้าถึงผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจว่าพวกเขาคือใคร มีความเป็นอยู่อย่างไร อะไรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวกเขา ซึ่งความรู้ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้จะนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมขององค์กร

2. ทักษะการจินตนาการและถ่ายทอดจินตนาการ คือความสามารถในการวาดภาพความฝัน ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นจึงนำภาพที่วาดฝันเหล่านั้นมาถ่ายทอดออกมาให้เป็นรูปธรรมหรือรูปภาพ ซึ่งก็คือการถ่ายทอดจินตนาการ สำหรับการบริหารสถานศึกษาแล้วสามารถทำได้โดยการถ่ายทอดผ่านทางวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจำเป็นต้องถ่ายทอดความคิดหรือจินตนาการนั้นออกมาให้ปรากฏเป็นภาพที่ชัดเจนทั้งภาพในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติสำหรับครูและบุคลากรต่าง ๆ

3. ทักษะการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เมื่อได้ภาพฝันที่เป็นเป้าหมายเดียวกันของทุกคนในสถานศึกษาแล้ว จากนั้นก็ต้องลงมือปฏิบัติด้วยความสนุกสนานอย่างมุ่งมั่นที่จะสร้างให้ประสบความสำเร็จ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

หรือการเล่นอย่างจริงจัง โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองกับครูและบุคลากร ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรกล้าคิด การแสดงออกอย่างมั่นใจในการดำเนินงาน และอาจจะได้ชิ้นงานที่กลายเป็นนวัตกรรมที่สำคัญของสถานศึกษาได้

4. ทักษะการร่วมมือในการสืบค้น ดังที่กล่าวไว้ในข้อ 1 ว่าแต่ละบุคคลมีความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน หากสามารถส่งเสริมให้แต่ละคนได้นำความสามารถมาใช้เพื่อร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา หรือการทำภาพฝันของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นจริง ก็จะเป็นพลังสำคัญที่จะพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใจเย็นพอที่จะเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบร่วมกัน โดยไม่คาดหวังว่าจะได้คำตอบทันทีทันใด

5. ทักษะการสร้างแบบจำลองทางความคิดหรือนวัตกรรม เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการผสมผสานระหว่างการเงินตนาการและความสามารถจริงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการ ตั้งสมมติฐานในการทำงานและพยายามออกแบบหรือจำลองความคิดหรือ (ร่าง) นวัตกรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาแล้วก็คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางการบริหารหรือวิธีการดำเนินการให้ออกมาเป็นภาพที่ชัดเจน แล้วใช้ความสามารถในการบริหารในการจัดองค์การพัฒนามูลฐาน และบูรณาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำถือเป็นความสามารถของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการที่จะทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เขียนมองว่าการมีภาวะผู้นำเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องมี การที่ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จะสามารถนำพาสถานศึกษาก้าวเข้าสู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) โดยความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี คือ ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้ และรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562: 120)

สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Education Technology Standards for Administrator: NET-A) (ISTE, 2009) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (visionary leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอด

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

วิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการ เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล (digital age learning culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (excellence in professional practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (systematic improvement) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กรโดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (digital citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หมายถึง เป็นการสังเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำต่าง ๆ อย่างหลากหลายในการที่จะมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้คิดเพื่อจะผลิตผลงานและการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ (Adjei, 2013) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอด เพื่อหาแนวทางใหม่ หรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สำคัญมี 4 ด้าน (อรอนงค์ โรจนวิวัฒนบุลย์, 2553 : 179) ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ (personality) ประกอบด้วย ความมีคุณธรรม กล้าเสี่ยง กล้าเปลี่ยนแปลง มีจิตใจเปิดกว้างเป็นผู้ฟังที่ดี มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ ชอบความท้าทาย และเชื่อในสัญชาตญาณ

2. ด้านทักษะ (skill) ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การถ่ายทอดความคิดสู่การปฏิบัติ ความสามารถในการเรียนรู้ สมรรถนะในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความไว้วางใจ การขับเคลื่อนผลลัพธ์ และการแก้ไขปัญหา

3. ด้านบทบาทหน้าที่ (roles) ประกอบด้วย การเป็นผู้นำความคิด การเป็นแบบอย่างที่ดี การเป็นผู้นำทีมและการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ การเป็นผู้อำนวยความสะดวก และการให้รางวัลแก่ความสำเร็จ

4. ด้านสังคม (social characteristics) ประกอบด้วย การจูงใจผู้อื่น การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างเครือข่ายและสายสัมพันธ์ ความท้าทายของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

เป้าหมายการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (สบบ อินทรมณี, 2562 : 356)

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางเป้าหมายการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนัก เห็นความสำคัญ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ในมิติต่างๆ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมพัฒนาครู ให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนัก เห็นความสำคัญ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการบริหารจัดการการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างโอกาสทางสังคม สร้างความเท่าเทียมกันทางสังคม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

บทสรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาเพื่อให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผลลัพธ์ที่ได้คือผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีความรอบรู้สิ่งรอบตัวที่พร้อมเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกอนาคต ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อจะรับมือและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและผู้เรียนเพื่อสร้างสรรค์ออกมาเป็นนวัตกรรมใหม่ที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาคือปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งการเป็นผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องมีความเข้าใจในเทคโนโลยี มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking skills) มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) แต่อย่างไรก็ตามบนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ต้องคำนึงถึงศักยภาพของสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นความท้าทายในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้การขับเคลื่อนเข้าสู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

เอกสารอ้างอิง

- วิชัย วงษ์ใหญ่, มารุต พัฒผล. (2562). **ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม**. [หนังสืออิเล็กทรอนิกส์]. กรุงเทพฯ: ศูนย์
 ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้,
 สงบ อินทรมณี . (2562). การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและ
 เทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16 (1), 353-360.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย . (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสาร
 ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 14 (2), 117-128.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย . (2562). การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิรักษ์ บุปผาชื่น. (2563). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศ**. วารสาร
 นวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 4 (3), 205-216.
- อรอนงค์ โรจน์วัฒนบูลย์. (2553). การพัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์รป.ด. คณะ
 รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Adjei, D. (2013). Innovation leadership management. International Journal of ICT and
 Management, 1, 103-106.